

CHCI BÝT UŽITEČNÝ

Domov se zvláštním režimem **Pržno** je zařízením příspěvkové organizace Sociální služby Vsetín zřizované Zlínským krajem. Poskytujeme sociální službu formou pobytové služby s celoročním nepřetržitým provozem.

Posláním Domova je nabídnout podporu lidem s duševním onemocněním způsobeným alkoholem, a to v důstojném, aktivním a hodnotném životě podle jejich individuálních možností a potřeb. Klienty **motivovat** a **povzbuzovat** k aktivitám, **podporovat** jejich nezávislost a vztahy s rodinami a přáteli. Usilovat o zachování či rozvíjení individuálních schopností a dovedností. Vytvářet uctivé, vlídné a přátelské prostředí, které respektuje lidská práva a svobody.

Naše motto: „***Ne každý, kdo bloudí, je ztracen***“ deklaruje stěžejní hodnoty, kterými se poskytování služby řídí. Tyto hodnoty jsou postaveny na principech naslouchání a otevřenosti, na důvěře, toleranci, úctě, pokoře, spolehlivosti, pozitivním přístupu a trpělivosti.

Transformace v DZR Pržno je příležitost zaměřit se na **posilování kompetencí klientů Domova** – na rozvoj jejich samostatného rozhodování, a to za respektování práva na přiměřené riziko.

Usilujeme o **začlenění klientů do běžného života** společnosti – být součástí komunity, žít na běžných místech, kde žijí i ostatní lidé. Mít možnost žít svůj život, mít svou roli a úlohu ve společnosti a začlenit se zpět. Mít možnost navazovat a rozvíjet smysluplné vztahy, učit se a růst, získávat více vlastních kompetencí.

Snažíme se umožnit klientům **žít takový život, jaký žijí jejich vrstevníci** – mít běžný denní rytmus, netrávit celý den na stejném místě, kde bydlí, oddělovat práci a volný čas, mít přátele a zájmy, žít partnerský život, prožívat svůj život jako ostatní.

POJĎTE S NÁMI VSTOUPIT DO POCITŮ NAŠICH KLIENTŮ.

JACÍ JSME BYLI?

Na následujících stránkách se dočtete něco o tom, jak probíhal náš život v Domově v minulosti, a co nás pak vlastně vedlo k zapojení se do projektu transformace – změny poskytování sociální služby, ale i změny v našem životě – který jsme nazvali „**Návrat do života**“.
A pomalu začínáme zjišťovat, že méně znamená někdy více.

- *Ztratili jsme v životě všechny jistoty a čekali, že nám snad alkohol ukáže cestu;*
- někteří z nás zažili i několik let pobytu ve zdravotnickém zařízení psychiatrické nemocnice a už tam jsme si pomalu začali zvykat na *bezmoc, odevzdanost, samotu;*
- nastoupili jsme do Domova a čekali. Vlastně na co? Neznali jsme odpovědi, nikdo nám je nedával a my se neptali;
- mnoho z nás si nedokázalo přiznat, že má „*problém jménem alkohol*“, následkem kterého začínaly naše další potíže, jak po zdravotní, tak sociální stránce;
- o závislosti na alkoholu se nemluvilo, bylo to něco jako TABU;
- někteří z nás v pití pokračovali ve velké míře i nadále, vraceli se opilí do Domova, neměli pak zábrany, chovali se nehezky k ostatním klientům Domova i pracovníkům;

- žili jsme ze dne na den a spoléhali, že za nás pracovníci vše zařídí: *„Když už jsem tady, tak se starejte.“* A to i v případě, že jsme byli schopni se zapojit sami, třebaš částečně;
- *dny probíhaly většinou stereotypně: od jídla k jídlu, od spánku ke spánku, od cigarety k cigaretě, od kávy ke kávě;*
- výjimkou nebyly otázky a slova: *„Odpovědnost?“ „Za co?“ „Za vlastní život?“ „Co nám to tu říkáte?“ „Na to jste tu Vy!“ „Dejte mi pokoj.“ „Na co mi to bude?“ „Stejně nic nemůžu.“;*
- *ztratili jsme pojem o čase, kterým šel život tam venku... tam venku, tam jak si na nás všichni z okolí ukazovali: „To jsou oni, co by ještě chtěli.“;*
- *ztratili jsme pojem vlastní identity jako Ženy a jako Muži;*
- *nevěřili jsme v další šanci, v možnost rozhodovat o vlastním životě anebo se na rozhodnutích alespoň spolupodílet, pokud nám to jinak náš zdravotní stav nedovolí.*

JACÍ JSME TEĎ A TADY?

V současné době se náš život mění. Zapojujeme se do společenského života, ukazujeme, že i přes duševní onemocnění **máme co společnosti nabídnout, vrátit.**

Někteří z nás už bydlí v domácnostech, které jsme si nazvali podle toho, jací jsme: „Chalupáři“ a „Pohodáři“. Učíme se znovu vařit, prát, uklízet, prostě se o sebe postarat, protože toto všechno jsme kvůli alkoholu nedělali.

Jsme aktivní v obci – zapojujeme se do pravidelného úklidu prostor na obecním úřadě, udržujeme prostranství před místním kostelem. Není nám lhostejná čistota komunikací a prostředí kolem řeky Bečvy, pravidelně se účastníme akce „Uklidíme Česko“. Tradicí se stal „Adventní bleší trh“, který společně s pracovníky Domova pořádáme v závěru roku.

Jsme aktivní i mimo místní komunitu – navštěvujeme další sociální služby, využíváme zaměstnání ve firmách. Zkoušíme se vracet a uplatnit se na trhu práce. Ti z nás, kteří mají omezenou schopnost pohybu, pracují v prostorách Domova.

JACÍ CHCEME BÝT?

Žili jsme způsobem života, který jsme si dopředu nepřáli, ale zvolili. Nyní víme, že lze žít i jinak, a tímto směrem chceme jít. Obava? Tu máme, ale to nevadí, i to patří k životu. **Máme v plánu něco změnit, dokázat a začít žít jinak než doposud.**

KAM TEĎ MÍŘÍME? KAM SMĚŘUJEME?

- Chceme změnit svůj pohled na život a na budoucnost, podílet se na nich;
- chceme být užiteční pro sebe i pro ostatní, žít „normálně“;
- chceme začít chodit do přípravných kurzů, na brigády, do práce;
- chceme **přebrat zodpovědnost za svůj život, za své chování a jednání;**
- chceme ještě **být součástí našich rodin**, prožívat s nimi běžný život;
- chceme být aktivní, bavit se, zajít si k holiči, na hokej, do kina a využít všech nám dostupných služeb;
- chceme **získat znovu ztracené síly;**
- chceme si užít života třeba s přáteli, na které jsme zapomněli;
- chceme žít opravdovým životem a chceme všem dokázat, že ještě na to máme.

MILAN (56), 9 LET V DZR PRŽNO

Vyučil jsem se v oboru důlní zámečník a pracoval v dolech, *v práci se mohlo pít, pilo se každý den*. Našel jsem si partnerku, se kterou jsme se vzali, máme 2 děti. Ve 30 letech mě srazilo nákladní auto, když jsem šel z práce. *Po vážném úrazu jsem dostal invalidní důchod, do práce jsem se už nemohl vrátit. Ztráta smyslu života mě vedla k opětovnému pití, hledání vzrušení v jiných vztazích, což manželka nezvládla a rozvedli jsme se. Po rozvodu jsem začal pít ještě víc, pil jsem s bezdomovci u supermarketů, nechal se ovlivnit a vzal si půjčky, které dodnes splácím.* V roce 2009 jsem nastoupil do Domova v Pržně, nástup jsem vzal jako šanci změnit svůj postoj k životu, k alkoholu. **Stal se ze mě člověk, který alkohol ze zásady odmítá.** Snažím se být oporou druhým klientům Domova v tom, aby nepili, aby nad sebou přemýšleli a neriskovali své zdraví a své zázemí v Domově tím, že budou pít. Našel jsem si přítelkyni, snažím se být s podporou pracovníků co nejvíce samostatný. **Kdybych nenastoupil do Domova, tak už bych tu nebyl, upil bych se.**

MIROSLAVA (57), 21 LET V DZR PRŽNO

Vyrůstala jsem v dětském domově, v pěti letech jsem byla adoptována. Žila jsem se svou adoptivní matkou a nevlastní sestrou v rodinném domku. S nevlastní sestrou jsme si nerozuměly, proto jsem hodně času trávila mimo domov, toulala se bezcílně po okolí, začala jsem pít. *Kvůli pití alkoholu jsem se opakovaně léčila v psychiatrické léčebně.* Poslední hospitalizace trvala 6 let, protože jsem se neměla kam vrátit. Naštěstí jsem se dostala do Domova v Pržně. **V Pržně jsem získala pocit domova. Dlouhodobě abstinuji, je to pro mě důležité.** Uvědomuji si, že mi alkohol málem zničil život. Za podpory pracovníků se snažím být samostatná, sama si řídím den, zajímá mě dění kolem sebe, naučila jsem se na internetu. Nikdy jsem nepracovala, ale **chtěla bych se posunout dál,** proto jsem se přihlásila do přípravného kurzu cukrář.

„NÁVRAT DO ŽIVOTA – TRANSFORMACE A HUMANIZACE DZR PRŽNO“

Projekt „Návrat do života“ je první – přípravnou fází procesů transformace a humanizace DZR Pržno. Díky těmto procesům dojde k adaptaci pracovníků na nový způsob práce s klienty, včetně postupného odbourávání ústavních prvků služby směrem k přirozenému způsobu života klientů. **Cílem je nejen změna myšlení pracovníků, ale i obyvatel místní komunity, vedoucí ke zmírnění rozsahu stigmatizace a předsudků společnosti vůči osobám s duševním onemocněním.**

Naši klienti takto získají možnost převzít odpovědnost za svůj život a zvládat péči o sebe. Snížit závislost na službě, získat opět návyky běžného života. Zapojit se do dění v místní komunitě a ukázat, že i přes své duševní onemocnění mohou být pro společnost užiteční.

V průběhu projektu bude vypracován transformační plán a individuální přechodové plány klientů, které budou výchozím bodem k dalším fázím procesu transformace a humanizace DZR Pržno.

Tato brožura vznikla za finanční podpory Evropské unie.

Projekt „Návrat do života – transformace a humanizace DZR Pržno“ byl schválen v rámci výzvy č. 37 Operačního programu Zaměstnanost – registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_037/0001993.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Fotograf: Jaroslav Staněk

Autoři textů: Bc. Hana Davidová, Mgr. Marcela Holčáková, Bc. Tamara Kučerová, Eva Bělíčková, Eva Běťáková, Hana Matulová, Dáša Dědková, Mgr. Karel Matocha a klienti DZR Pržno